

BIJLAGE 6. ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN HANDHAVING

De wetgever onderzoekt thans de mogelijkheid tot invoering van de bestuurlijke boete. Het belangrijkste argument daarvoor is de completering van het bestuurlijke sanctie-arsenaal, waardoor het bestuur in meer gevallen dan nu tegen overtreders kan optreden en derhalve zijn primaire verantwoordelijkheid voor de handhaving kan waarmaken.

De invoering van de bestuurlijke boete heeft qua wetgeving nog heel wat voeten in aarde en zal derhalve nog wel even op zich laten wachten. Het sanctiemiddel bestuurlijke boete is opgenomen in de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Een wetsvoorstel m.b.t. de vierde tranche Awb is bij de Tweede Kamer aanhangig gemaakt. Wanneer e.e.a. zal leiden tot wijziging van de Awb is met geen zinnig woord te zeggen. Het voorstel dateert al van 1999. De verwachting van de minister van Justitie is dat dit mogelijk medio 2005 wordt ingevoerd.

De hoeveelheid zaken die in aanmerking komen voor toepassing van de bestuurlijke boete is geheel afhankelijk van de lijst met bestuurlijk beboetbare delicten welke op Rijksniveau zal worden vastgesteld. De VNG heeft een voorlopige lijst uitgegeven die vooral gebaseerd is op de Model APV.

Hoe de inzet van een bestuurlijke boete zich gaat verhouden tot de inzet van de andere instrumenten is nog niet uitgewerkt in deze nota. Als de vaststelling van de vierde tranche van de Awb een feit is zal dit opgepakt moeten worden. De bestuurlijke boete kan bijvoorbeeld bij kleine overtredingen worden toegepast in plaats van bestuursdwang of dwangsom. De bestuurlijke boete zal dan in de plaats komen van de constateringsbrief. Bij grotere overtredingen kan de bestuurlijke boete naast de bestaande bestuursrechtelijke sancties toegepast worden net zoals het strafrecht.

Aan het toepassen van de boetebevoegdheid zijn ook noodzakelijk procedurele waarborgen verbonden. Te noemen vallen de opleggingsprocedure inclusief de hoorplicht en het zwijgrecht, een eventuele vertraagde inwerkingtreding met schorsende werking van het verzoek om voorlopige voorziening, de bezwaarschriftenprocedure en het beroep in twee instanties. Voorts kan het gemeentebestuur voor een lastige afweging worden geplaatst bij het bepalen van de hoogte van de boete. Het voordeel van zelf een boete op kunnen leggen, het ontbreken van afhankelijkheid van het OM moet worden afgewogen tegen het nadeel, de lastige, met vele waarborgen omgeven en wellicht tijdrovende boeteprocedure. Het is dus nog de vraag of het een populair instrument zal worden en echt complementair is aan de bestaande instrumenten.

Als mogelijk alternatief voor de bestuurlijke boete wordt thans proef gedraaid met bestuurlijke transacties. Bij een bestuurlijke transactie wordt de overtreder een schikking aangeboden waarmee hij als het ware zijn overtreding afkoopt.

De transactiebevoegdheid zal gekoppeld worden aan de boetebevoegdheid. Het bestuur kan beginnen met de overtreder een transactievoorstel aan te bieden. Als daarop wordt ingegaan, dan is de zaak snel en eenvoudig afgehandeld (mits rechtsbescherming tegen transactie-voorstellen wordt uitgesloten); wordt daarop niet ingegaan, dan kan het bestuur alsnog de boete opleggen.